

Δεί δε χρημάτων... και έως εστί καιρός, αντιλάβεσθε των πραγμάτων*. (Δημοσθένης)

10 Σεπτεμβρίου 2015

Επισκόπηση

- Η κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου καλείται να υλοποιήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα πληθώρα δεσμεύσεων του Προγράμματος Προσαρμογής. Δεν υπάρχει πλέον η πολυτέλεια του χρόνου και η κατανόηση των εταίρων για περαιτέρω καθυστερήσεις και διευθετήσεις. Διαφορετικά, προς το τέλος Νοεμβρίου 2015 (δες σελ. 2) η χώρα θα βρεθεί και πάλι χωρίς λεφτά στα ταμεία. Συμφέρι, λοιπόν να ληφθούν άμεσα τα συμφωνηθέντα μέτρα, οσοδήποτε επαχθή και αν είναι, και ταυτόχρονα η κυβέρνηση να δρομολογήσει άμεσα δράσεις στο θέμα της πάταξης της φοροδιαφυγής και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης. Μόνον, έτσι, θα μπορέσει να απαιτήσει, σε μεταγενέστερο χρόνο, με αξιώσεις και αξιοπιστία, την ελάφρυνση όσων θίγονται αναλογικά περισσότερο από τα μέτρα. Ταυτόχρονα, ο υπέρ πάντων αγών θα πρέπει να δοθεί στο θέμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των ιδιωτικοποιήσεων, έτσι ώστε η οικονομία σε σύντομο χρονικό διάστημα να ενισχύσει τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα και να γίνει ελκυστικός προορισμός για επενδύσεις. Μόνον έτσι θα αρχίσει η οικονομία να ανακάμπτει και ο κόσμος να βρίσκει δουλειές και οι νέοι ελπίδα. Η χώρα δεν αντέχει πλέον ατέρμονες, στείρες και αντιπαραγωγικές πολιτικές αντιπαραθέσεις. Χρειάζεται διακυβέρνηση στα απλά και τα καθημερινά πράγματα, από ανθρώπους που υπηρετούν με ομοψυχία πάνω απ' όλα το δημόσιο συμφέρον.
- Τον Ιούλιο η εκτέλεση του προϋπολογισμού της γενικής κυβέρνησης εμφανίζεται θετική, στηριζόμενη τόσο σε μια καλή πορεία των εσόδων από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές και την παράλληλη συγκράτηση όλων των δαπανών, εκτός μισθών και συντάξεων που συνεχίζουν την αυξητική τους πορεία. Δεδομένου ότι η επιβολή των capital controls και η αναγγελία του δημοψηφίσματος ώθησε φορολογούμενους και εργοδότες να αποπληρώσουν οφειλές, η πορεία των εσόδων στο υπόλοιπο του έτους παραμένει ασαφής.
- Η καταβαράθρωση των εισαγωγών προμηνύει αντίστοιχες εξελίξεις και στις εξαγωγές τους επόμενους μήνες, παρά την ανθεκτικότητα τους τον Ιούλιο, καθώς ειδικά οι εξαγωγές μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας βασίζονται συνήθως σε εισαγόμενες εισροές. Σε περιβάλλον αποπληρωρισμού καταγράφονται οι πρώτες αυξήσεις τιμών λόγω των μέτρων αύξησης φόρων ενώ η βιομηχανική παραγωγή, εκτός της ενέργειας όπου αυξήθηκε η εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος λόγω περιορισμού των εισαγωγών μετά την επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, καταγράφει μια σημαντική και ανησυχητική υποχώρηση.
- Η χρήση καρτών και ηλεκτρονικών πληρωμών μειώνει την παραοικονομία και ευνοεί την ανάπτυξη. Στην Ελλάδα η εκτίναξη αυτών των συναλλαγών λόγω capital controls προβάλλει ως μια σημαντική ευκαιρία για την επέκταση των σύγχρονων μεθόδων πληρωμών στη χώρα. Η προσπάθεια αυτή ενισχύεται με την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων που αυξάνουν το μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων, καθώς οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις δεν μπορούν να λειτουργήσουν στην παραοικονομία (δες σελ. 5).

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

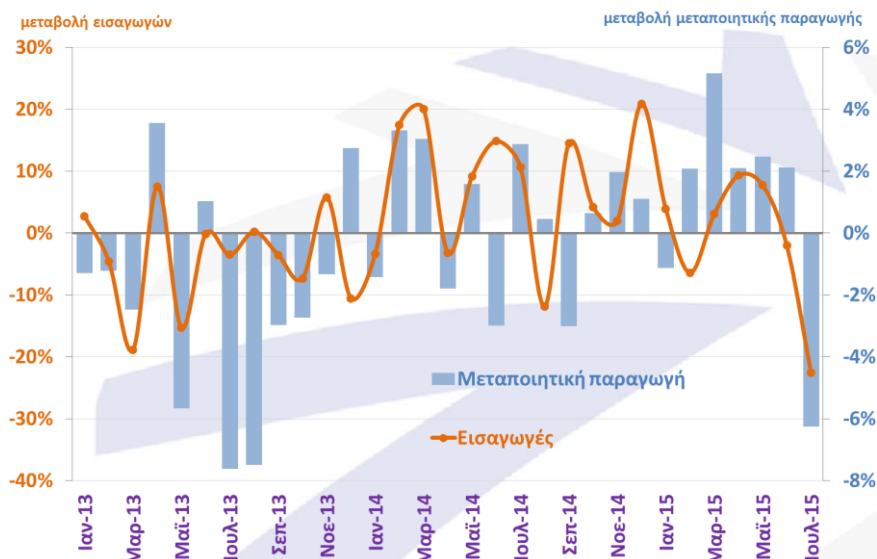
Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Capital Controls: Για ποιόν χτυπά η καμπάνα ...

Εισαγωγές και μεταποιητική παραγωγή, χωρίς καύσιμα

(ΕΛΣΤΑΤ, Ιουλ. 2015)

*Το σίγουρο είναι ότι χρειάζονται χρήματα και χωρίς αυτά δεν είναι δυνατόν να γίνει τίποτα από αυτά που πρέπει. Μερικοί προτείνουν και κάποιες άλλες πηγές εσόδων- από όλες αυτές διαλέγετε όποια νομίζετε ότι σας συμφέρει και όσο είναι καιρός, επιληφθείτε των πραγμάτων. Ολυμπιακός Α' (1) [19].

Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός

Η 1η αξιολόγηση του 3ου Μνημονίου συμβατικά αναμένεται να γίνει στα μέσα Οκτωβρίου 2015. Δεδομένων, όμως, των εκλογών της 20ης Σεπτεμβρίου 2015, η όλη διαδικασία ψήφισης προαπαιτούμενων και ολοκλήρωσης βασικών παραδοτέων αναμένεται να καθυστερήσει τουλάχιστον κατά 1,5 με 2 μήνες, ακόμη και αν υπάρξει προθυμία από την νεοεκλεγείσα κυβέρνηση να εφαρμόσει το πρόγραμμα όσο πιο αποτελεσματικά γίνεται. Στο πλαίσιο αυτό, τίθεται το ερώτημα εάν αντέχει η χώρα χωρίς τις εκταμιεύσεις των €3 δισ. που έχουν ήδη εγκριθεί από τον ΕΜΣ, κάνοντας την υπόθεση ότι δεν αποπληρώνονται οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου ούτε δημιουργούνται αποθεματικά ασφαλείας και, βεβαίως, ότι καθυστερούν και οι ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών. Η απάντηση έχει ως εξής (Πίνακας 1): Τον Σεπτέμβριο/Οκτώβριο, η εξυπηρέτηση χρέους είναι €2,2 δισ. που μπορεί να καλυφθεί από το πρωτογενές πλεόνασμα €0,4 δισ. και χρήση από τα αποθεματικά του κράτους κατά €1,8 δισ.. Τον Νοέμβριο, η εξυπηρέτηση του χρέους είναι €0,3 δισ. ενώ υπάρχει και πρωτογενές έλλειμμα €0,1 δισ.. Οι ανάγκες αυτές ύψους €0,4 δισ. μπορούν να καλυφθούν από τα αποθεματικά του κράτους που θα έχουν ήδη συρρικνωθεί σε €0,6 δισ. (λόγω χρήσης τους προηγούμενους 2 μήνες). Συνεπώς, στις αρχές Δεκεμβρίου, έχουμε αποθεματικά €0,2 δισ. και ανάγκες €3,1 δισ. (εξυπηρέτηση χρέους €1,3 δισ. συν πρωτογενές έλλειμμα €1,8 δισ.). Οι ανάγκες αυτές θα μπορούσαν να καλυφθούν εάν εισπράτταμε €2,0 δισ. από τα κέρδη του Ευρωσυστήματος (που προϋποθέτει τήρηση του προγράμματος και άρα δεν είναι διαθέσιμα) και €1,2 δισ. από ιδιωτικοποιήσεις (που προϋποθέτει ότι ολοκληρώνεται η διαδικασία για την παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων στην Frarort που μάλλον είναι πλέον ανέφικτη λόγω καθυστερήσεων στην διαπραγμάτευση και άρα δεν είναι διαθέσιμα). Συνεπώς, για να μην εισέλθει η χώρα σε μία νέα περίοδο αμφισβήτησης ως προς την εκπλήρωση των διεθνών της υποχρεώσεων και την συνακόλουθη έξοδο από την Ευρωζώνη, είναι εκ των ων ουκ άνευ η ολοκλήρωση της 1ης αξιολόγησης του 3ου Μνημονίου μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου 2015, που σημαίνει ότι τα περιθώρια είναι εξαιρετικά στενά για να υλοποιηθεί ένας τράστοις όγκος δεσμεύσεων (Πίνακας 4). Θα πρέπει να τονισθεί ότι με μία επιτυχημένη 1η αξιολόγηση συνδέονται μια σειρά από άλλες ενέργειες ζωτικής σημασίας για την ταχύτερη ανάκαμψη της οικονομίας και επάνοδο, σε τελική φάση, στις αγορές. Πρώτον, η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, με την συμμετοχή και στρατηγικών επενδυτών του ιδιωτικού τομέα, θα είναι αδύνατη χωρίς αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης στις αγορές, που θα είναι ευκολότερη μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση της 1ης αξιολόγησης. Ήδη, έχουν εγκριθεί €10 δισ. από τον ΕΜΣ (σε ομόλογα ΕΜΣ) και είναι διαθέσιμα για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Τα υπόλοιπα €15 δισ. για τον ίδιο σκοπό είναι προϋπολογισμένα να διατεθούν εντός του Οκτωβρίου 2015. Ταυτόχρονα, η υγεία του τραπεζικού συστήματος, πέραν των κεφαλαίων, απαιτεί και την επιστροφή των καταθέσεων, που θα διευκολυνθεί εάν περατωθεί με επιτυχία η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και υπάρξει απόλυτη πλέον βεβαιότητα ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν οι καταθέσεις στην αύξηση των κεφαλαίων των τραπεζών. Οι τράπεζες προβλέπουν μία σταδιακή επανάκαμψη των 2/3 των καταθέσεων που έφυγαν από το σύστημα στο διάστημα Νοεμ. 2014-Ιουλ. 2015 μέχρι και το τέλος του 2017. Δεύτερον, η ολοκλήρωση της 1ης αξιολόγησης, θα ανοίξει τον δρόμο όχι μόνον για περαιτέρω εκταμιεύσεις για την κάλυψη δημοσιονομικών αναγκών (€3 δισ. έχουν ήδη εγκριθεί και θα εκταμιευθούν μόνον κατόπιν υλοποίησης βασικών παραδοτέων του προγράμματος) αλλά και για την χρήση των ελληνικών ομολόγων ως ενέχυρα για την χρηματοδότηση των τραπεζών από την ΕΚΤ (άρση του waiver), και όχι μέσω του ακριβότερου μηχανισμού ELA-Emergency Liquidity Assistance της Τραπεζής της Ελλάδος. Επίσης, με την άρση του waiver, τα ελληνικά ομόλογα καθίστανται στοιχεία ενεργητικού επιλέξιμα για συμμετοχή στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, βελτιώνοντας την αγορά ελληνικών ομολόγων, ενδεχομένως,

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση Προγράμματος, Αυγ. 2015 - Δεκ. 2015
(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Assessment of Greece's financing needs, Αυγ. 2015)

	Αυγ. '15	Σεπ. '15	Οκτ. '15	Νοεμ. '15	Δεκ. '15
Α. Χρηματοδότηση Προγράμματος (Β-Γ)	23,0	2,0	16,0	3,7	0,0
Β. Χρηματοδοτικές αωάγκες	22,2	2,3	16,1	3,6	1,4
Εξυπηρέτηση χρέους	10,5	1,5	0,7	0,3	1,3
Πληρωμή ληξιπρόθεσμων	0,5	0,8	0,8	0,5	0,5
Αποθεματικό & λ/σμός ΔΝΤ	1,2	0,0	-0,4	2,8	-0,4
Ανακεφαλαιοποίηση	10,0	0,0	15,0	0,0	0,0
Γ. Χρηματοδοτικοί πόροι	-0,8	0,3	0,1	-0,1	1,4
Πρωτογενές πλεόνασμα (+)	-0,8	0,3	0,1	-0,1	-1,8
Ιδιωτικοποιήσεις	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2
Από κέρδη Ευρωσυστήματος	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Δ. Αποθεματικά κράτους (τέλος περιόδου)	2,4	2,4	2,0	4,8	4,4

Πίνακας 2: Χρέος/ΑΕΠ (Εκτίμηση ΔΝΤ)

(IMF, Preliminary Draft Debt Sustainability Analysis, June 26, 2015, IMF, Greece: An update of IMF Staff's Preliminary Public Debt Sustainability Analysis, July 9, 2015)

	2013	2020	2022
Νοεμ. 2012		124,0%	110,0%
Μάιος 2014	175,0%	128,0%	117,0%
Ιουν. 2015 (πριν τα capital controls)		149,9%	142,2%
Ιουλ. 2015 (μετά τα capital controls)			170,0%
Εάν είχε τηρηθεί το 2ο Μνημόνιο			
Ιουν. 2015		116,5%	104,4%

Πίνακας 3: Χρέος/ΑΕΠ (Εκτίμηση Ευρωπαϊκών Θεσμών)

(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Debt Sustainability Analysis, August 14, 2015)

	2015	2020	2022	2030
Νοεμ. 2012		124,0%	110,0%	
Μάιος 2014		125,0%	112,0%	
Αύγουστος 2015				
Βασικό σενάριο	(1) 196,3%	174,5%	159,7%	122,2%
Χειρότερο σενάριο	(2) 198,8%	185,9%	173,7%	143,3%
Καλύτερο σενάριο	(3) 195,4%	166,1%	148,2%	106,7%

Βασικό σενάριο (1)	2015	2016	2017	2018	Μακροπρόθεσμα
ΑΕΠ	-2,3%	-1,3%	2,7%	2,8%	1,8%
Πρωτογενές πλεόνασμα (+)					
ως % του ΑΕΠ	-0,3%	0,5%	1,8%	3,5%	3,5%
Ιδιωτικοποιήσεις					€13,9 δισ. μέχρι το 2022
Χειρότερο σενάριο (2)					
ΑΕΠ	2015	2016	2017	2018	Μακροπρόθεσμα
(0,5 π.μ. χειρότερηση)	-2,7%	-1,8%	2,2%	1,3%	
Πρωτογενές πλεόνασμα (+)					
ως % του ΑΕΠ	-1,0%	0,0%	1,5%	2,0%	3,5%
Ιδιωτικοποιήσεις					€3,7 δισ. Μέχρι το 2022
Καλύτερο σενάριο (3)					
ΑΕΠ	2015	2016	2017	2018	Μακροπρόθεσμα
(0,5 π.μ. καλύτερηση)	-1,8%	-0,8%	3,2%	3,2%	2,3%
Πρωτογενές πλεόνασμα (+)					
ως % του ΑΕΠ	-0,3%	0,5%	1,8%	3,5%	3,5%
Ιδιωτικοποιήσεις					€24,6 δισ. μέχρι το 2022

(Περίλαμβάνει και €10 δισ. από ιδιωτικοποιήσεις τραπεζών)

παρέχοντας και ρευστότητα στις ελληνικές τράπεζες που κατέχουν ελληνικά ομόλογα (αποφεύγοντας, έτσι, την απομείωση που υφίστανται τα ομόλογα όταν τα χρησιμοποιούν ως ενέχυρα στην ΕΚΤ). Τα ποσά, βεβαίως αναμένονται να είναι μη σημαντικά, χωρίς να παραγνωρίζεται η αξία οποιουδήποτε μέτρου που βελτιώνει την ρευστότητα του συστήματος. Το εμπορεύσιμο ελληνικό χρέος ανέρχεται σε €60 δισ. περίπου, εκ των οποίων €50 δισ. περίπου είναι επιλέξιμα ομόλογα ενώ το Ευρωσύστημα διακρατεί €20 δισ. περίπου. Υπενθυμίζεται ότι το Ευρωσύστημα δεν επιτρέπεται να κατέχει άνω του 33% των τίτλων συγκεκριμένου εκδότη καθώς και το αυτό ποσοστό εντός ενός έκατου τίτλου. Υπολογίζεται, υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η ΕΚΤ, ότι οι αγορές που μπορεί να κάνει η ΕΚΤ κάποια στιγμή στο εγγύς μέλλον σε ελληνικά ομόλογα κυμαίνονται περί τα €3 δισ., αν και το εκάστοτε ποσό μεταβάλλεται διαρκώς αναλόγως των αποπληρωμών.

Τρίτον, με την επιτυχή ολοκλήρωση της 1ης αξιολόγησης θα ανοίξει ο δρόμος για κάποιου είδους μείωση των αναγκών εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Το ΔΝΤ (Άσκηση προσομοίωσης χρέους 14 Ιουλίου 2015, Πίνακας 2) εκτιμά πλέον (με την εφαρμογή του 3ου Μνημονίου δηλαδή) ότι στο βασικό σενάριο ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ το 2022 θα είναι 170% του ΑΕΠ (από 142% που θα ήταν πριν τα capital controls και 104,4% εάν είχε εφαρμοσθεί το 2ο Μνημόνιο μετά τον Μάιο του 2014). Παρομοίως, οι Ευρωπαϊκοί Θεσμοί (Πίνακας 3) προβλέπουν στο βασικό σενάριο, ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ το 2022 να ανέλθει σε 159,7% του ΑΕΠ, και σε όλα τα σενάρια, σε επίπεδα σημαντικά ανώτερα του συμφωνηθέντος ορίου βιωσιμότητας του 2012 (2ο Μνημόνιο) που ήταν «κάτω του 124% το 2020 και σημαντικά κάτω του 110% το 2022». Συνεπώς, το χρέος θεωρείται πλέον μη βιώσιμο καθώς αποκλίνει σημαντικά προς τα πάνω του ορίου 120% του ΑΕΠ, ακόμη και με ευνοϊκές υποθέσεις για καλύτερες οικονομικές επιδόσεις. Έτσι, έχει πλέον αναπτυχθεί ένας εναλλακτικός ορισμός βιωσιμότητας (που συμμερίζονται όλοι οι θεσμοί). Σύμφωνα με την διεθνή εμπειρία, το χρέος θεωρείται πλέον βιώσιμο εάν οι Ακαθάριστες Δανειακές Ανάγκες ΑΔΑ (δημοσιονομικό ισοζύγιο συν χρεολύσια) δεν υπερβαίνουν το 15% του ΑΕΠ μακροπρόθεσμα. Στις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, οι ΑΔΑ προς τα τέλη της τρέχουσας δεκαετίας και στο διηνεκές διαμορφώνονται άνω του 20% του ΑΕΠ. Στις εκτιμήσεις των Ευρωπαϊκών θεσμών, στο σενάριο χειροτέρευσης οι ΑΔΑ παραμένουν κατά μέσο όρο στο 12% του ΑΕΠ το 2020-30 και υπερβαίνουν το όριο του 15% από το 2030 και μετά. Συνεπώς, προκύπτει η ανάγκη λήψης μέτρων ελάφρυνσης του χρέους. Στο πλαίσιο αυτό, οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί επιχειρηματολογούν υπέρ μιας αποκατάστασης των ροών των κερδών του Ευρωσυστήματος από τα ελληνικά ομόλογα (SMP/ANFA) προς το ελληνικό δημόσιο, που ελαφρύνουν τον λόγο χρέους προς ΑΕΠ κατά 5,5 π.μ. το 2030, και προκρίνουν την πρόβλεψη της μέσης διάρκειας του χρέους ως μέτρο ικανό να επαναφέρει τις ΑΔΑ σε επίπεδο κάτω του 15% του ΑΕΠ χωρίς να χρειασθεί να γίνει κάποιο ονομαστικό «κούρεμα» του ελληνικού χρέους. Ταυτόχρονα, για τον ίδιο σκοπό, το ΔΝΤ υπολογίζει ότι απαιτείται μία επιμήκυνση όλου του ελληνικού χρέους προς ευρωπαϊκές οντότητες (κράτη και θεσμούς) κατά 30 χρόνια, έτσι ώστε να μην χρειασθεί να γίνει άμεσα σημαντικό κούρεμα του χρέους ή να αναγκασθεί η Ευρώπη να στηρίζει το ελληνικό δημόσιο με μεταβιβαστικές πληρωμές σε ετήσια βάση. Η διαπραγμάτευση αυτή, λοιπόν, για την ελάφρυνση του χρέους δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί εάν η χώρα μας δεν συμμορφώνεται με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει στο 3ο Μνημόνιο. Γι' αυτόν τον λόγο, πέραν της οικειοποίησης των στόχων του προγράμματος που θα βοηθήσει στην έγκαιρη λήψη των απαιτούμενων μέτρων, απαιτείται και υψηλός βαθμός εγρήγορσης της νέας κυβέρνησης που θα προκύψει από τις εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου, για να μην βρεθεί η χώρα αντιμέτωπη και πάλι με την προοπτική της εξόδου από το Ευρώ.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Εκτέλεση προϋπολογισμού: Το πρωτογενές αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης τον Ιούλιο ανήλθε σε €2,35 δις (αντί €2,87 δις τον Ιούλιο του 2014) εμφανίζοντας σημαντική βελτίωση σε σχέση με τον Ιούνιο

Πίνακας 4: Επιλογή από βασικά προαπαιτούμενα 3^{ου} μνημονίου (Ευρ. Επιτροπή, 2015)

Αύγουστος
Ολοκληρωμένη στρατηγική για χρηματοπιστωτικό τομέα για διασφάλιση ρευστότητας, τις διεθνείς θυγατρικές σύμφωνα με σχέδια που έχουν υποβληθεί, την προσέλκυση διεθνών επενδυτών και την επιστροφή τους σε ιδιωτικά χέρια.
Έκδοση από ΤτΕ κώδικα συμπεριφοράς για NPL's
Σεπτέμβριος
Κατάργηση ποινών ΚΒΣ
Έκδοση εγκυκλίου για ποινές ώστε να υπάρχει ενιαία εφαρμογή
Αλλαγές σε προσωπική ευθύνη ελεγκτών για επικέντρωση σε σημαντικές υποθέσεις
Λειτουργία διυπουργικής επιτροπής χωροταξικού σχεδιασμού με συμμετοχή ειδικών
Εφαρμογή μεταρρύθμισης πληρωμών διαθεσιμότητας, κατάργηση λειτουργίας μονάδων κάτω του μεταβλητού κόστους και σε συνείδηση απόφασης του ΣτΕ εκκαθάριση οφειλών ανάμεσα σε ΔΕΗ και χειριστή συστήματος. Κατάργηση έκπτωσης 20% ΔΕΗ προς μεγάλους χρήστες και εισαγωγή τιμολόγησης με βάση το οριακό κόστος της ΔΕΗ και λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ του καταναλωτή.
Σχέδιο για δημόσιες συμβάσεις
Υιοθέτηση με νόμο το ήδη συμφωνημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης ΟΑΣΑ
Οκτώβριος
Αλλαγές στη νομοθεσία για στελέχωση και συναφή θέματα ΤΧΣ με στόχο την εναρμόνιση με νέα νομοθεσία για εποπτεία και φερεγγυότητα τραπεζών
Σύλλογη προτίμων για ανασφάλιστα και χωρίς ΚΤΕΟ οχήματα
Μέτρα για είσπραξη τελών στη χρήση ραδιοσυχνότητας χωρίς άδεια
Σχέδιο και χρονοδιάγραμμα βελτιώσεων σε χωροταξικό σχεδιασμό και σε χρήσεις γης - αν δεν υπάρχει συμφωνία εφαρμόζεται ο Νόμος του 2015
Ολοκλήρωση σύστασης που θα έχει ξεκινήσει τον Σεπτέμβριο για την υιοθέτηση του μοντέλου "νέας αγοράς ηλεκτρικού ρεύματος" (NOME) και υιοθέτηση των σχετικών ή σε περιπτώση μη συμφωνίας ισοδύναμων μέτρων για τον περιορισμό του μεριδίου αγοράς της ΔΕΗ.
Δεσμευτική μέτρα για ιδιωτικοποίηση ΑΔΜΗΕ ή ισοδύναμα μέτρα
Αναθεώρηση φορολογίας ενέργειας
Ενίσχυση διοικητικής και οικονομικής ανεξαρτησίας και ικανότητας ΡΑΕ
Εναρμόνιση με οδηγία 27/2012 για ενεργειακή αποδοτικότητα
Συμπληρωματικός προϋπολογισμός 2015 και προϋπολογισμός 2016 που ενσωματώνει προαπαιτούμενα μέτρα και επιπλέον μείωση δαπανών 3/4%ΑΕΠ για το 2016 και 1/4%ΑΕΠ για το 2017 καθώς και δέσμευση για νέα μέτρα αν χρειαστεί.
Απλοποίηση δομής επιστροφής φόρου εισοδήματος ("αφορολόγητο")
Ανασχεδιασμός και μονιμοποίηση εισφοράς αλληλεγγύης, αξιολόγηση εκπαιδευτικών
Καλύτερη πρόσβαση αρχών σε έδρα φορολογούμενων
Αυστηρότερος ορισμός αγρότη
Αλλαγή κανόνων για διαγραφή οφειλόμενων φόρων
Νόμος για ισχυρή αρχών για δημόσιες δαπάνες και εποπτεία με ισχυρές εξουσίες με κατάργηση εκ των προτέρων ελέγχων (υπόλογο)
Αλλαγή τρόπου υπολογισμού εισφορών για ελεύθερους επαγγελματίες ανάλογα με Εξορθολογισμός ελάχιστων συντάξεων διάφορων ταμείων, εναρμόνιση εισφορών και απολαβών
Κατάργηση υπέρ τρίτων εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία και αντίστοιχη μείωση παροχών / αύξηση εισφορών
Εναρμόνιση όρων ΟΓΑ με άλλων ταμείων, ενίσχυση αντικινήτρων για πρόωρη σύνταξη
Πλήρη ισοδύναμα δικαστικές αποφάσεις που ακυρώνουν μειώσεις συντάξεων
Αποκατάσταση όρων βιωσιμότητας συστήματος του νόμου του 2012 και ανάκληση αλλαγών των Ν4325/2015 και 4331/2015
Διατύπωση ολοκληρωμένης στρατηγικής (εμπλοκή ΤτΕ και ΤΧΣ) για διαχείριση NPL και απομάκρυνση εμποδίων για τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής αγοράς για αυτά, με παράλληλη τήρηση κώδικα πρακτικών και προστασία ασθενέστερων και υποδομή πληροφόρησης
Υιοθέτηση υπόλοιπων συστάσεων Toolkit I για τρόφιμα
Υιοθέτηση υπόλοιπων συστάσεων Toolkit II για ποτά και καύσιμα
Εκκίνηση Toolkit III για χονδρικό & ηλεκτρονικό εμπόριο, μέσα ενημέρωσης και μεταποίηση
ΠΔ για απελευθέρωση επαγγελματιών μηχανικών και συναφών
ΠΔ για δομή ανεξάρτητης αρχής λιμένων που θα λειτουργεί από Ιούνιο 2016
Υιοθέτηση ενιαίου μισθολογίου σε ευρύτερο δημόσιο
Αξιολόγηση και εφαρμογή νέου συστήματος επιλογής διευθυντών στο δημόσιο
Πρόωθηση ηλεκτρονικών πληρωμών
Σχέδιο για εντοπισμό καταθέσεων εξωτερικού, δήλωση καταθέσεων, τεχνική βοήθεια στα θέματα αυτά, εντοπισμό αδήλωτων δεξαμενών καυσίμων, σύστημα παρακολούθησης ισολογισμών μητρικών και θυγατρικών για transfer pricing fraud
Επιτάχυνση διαδικασίας εγγραφής για ΦΠΑ και περιορισμοί σε επανεγγραφή σε ΦΠΑ
Εξέταση εισιτηρίου 5 ευρώ και διατήρηση ή εισαγωγή ισοδύναμου μέτρου
Νομοθεσία για περιουσιολόγιο και δήλωση περιουσιακών στοιχείων (καταπολέμηση διαφθοράς)
Για θαλάσσιες μεταφορές, ευθυγράμμιση απαιτήσεων επάνδρωσης για εγχώριες υπηρεσίες με εκείνες διεθνών γραμμών
ΠΔ για καθορισμό επιχειρησιακών δομών ρυθμιστικής αρχής λιμένων
ΠΔ για καθορισμό ημερομηνία υποβολής προφορών για ΟΛΠ και ΟΛΘ
Προτάσεις μέτρων για μείωση καθυστερημένων υποθέσεων στα αστικά δικαστήρια
Σχέδια δράσης με την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και τη διαμεσολάβηση
Αλλαγή του Αρθ. 12 Ν 4320/2015 στην κατεύθυνση της απεξάρτησης των υποθέσεων φοροδιαφυγής και διαφθοράς από άμεση πολιτική εξάρτηση
Διαβούλευση με διεθνείς ειδικούς για θέματα αγοράς εργασίας (απολύσεις, ανταπεργία, διαπραγμάτευση).
Νοέμβριος
Υιοθέτηση συστάσεων ΟΟΣΑ για περιβαλλοντολογική αδειοδότηση και άδειες εμπορίας καυσίμων
Έκδοση δευτερογενούς νομοθεσίας και πλήρη ενεργοποίηση για το δημοσιονομικό
Νομοθέτηση πλαισίου αξιολόγησης των επιδόσεων του προσωπικού βάσει
Τριετές σχέδιο βελτίωσης της απονομής δικαιοσύνης
Τροποποίηση και εφαρμογή νομικό πλαίσιο για χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων

οπότε είχε ανέλθει σε €238 εκατ. (περιλαμβάνονται πάντα έκτακτα έσοδα που όμως δεν αλλοιώνουν τη βελτίωση του Ιουλίου σε σχέση με τον Ιούνιο 2015). Τον Ιούλιο τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης από ασφαλιστικές εισφορές ανήλθαν σε €1,98 δις που αποτελεί την καλύτερη επίδοση από τον Ιανουάριο του 2013, οπότε και δημοσιεύονται μηνιαία στοιχεία (Διάγραμμα 1). Η εξέλιξη αυτή ερμηνεύεται καταρχήν από την παραδοσιακά καλή πορεία του μήνα για εποχικούς και τεχνικούς λόγους αλλά και από την πληρωμή υποχρεώσεων προς τα ταμεία λόγω της αβεβαιότητας που δημιουργήσαν οι πολιτικές εξελίξεις και η επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων. Πάντως, για το πρώτο 7μηνο συνεχίζει να υπάρχει ακόμα υστέρηση στα έσοδα αυτά σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2014 €629 εκατ. (βελτιωμένη €235 εκατ. σε σχέση με την υστέρηση €864 εκατ. στο εξάμηνο). Αντίθετα, τα έσοδα από φόρους είχαν υποχωρήσει στο 7μηνο κατά €2 δις σε σχέση με το 2014 (διεύρυνση της απόκλισης κατά €400 εκατ. σε σχέση με το εξάμηνο) και οι δαπάνες για συντάξεις αυξήθηκαν κατά €144 εκατ. Με τα δεδομένα αυτά η σημαντική βελτίωση του πρωτογενούς αποτελέσματος προκύπτει από μια αποφασιστική διαχείριση του κάθε χωριστού λογαριασμού δαπανών (ενδεικτική είναι η μείωση των κοινωνικών παροχών κατά €700 εκατ. σε σχέση με τον Ιούλιο 2014, μήνα κατά τον οποίο ήταν ιδιαίτερα αυξημένες) ώστε να αξιοποιηθεί κάθε επιπλέον ευρώ εσόδων και να μειωθούν στο ελάχιστο οι ταμειακές ανάγκες του κράτους (Πίνακας 5). Ενδεικτικά, συνεχίζει να αυξάνεται σταθερά το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών του κράτους καθώς και των εκκρεμών επιστροφών φόρου (€5,8 δις τον Ιούλιο, αυξημένο κατά €412 εκατ. σε σχέση με τον Ιούνιο).

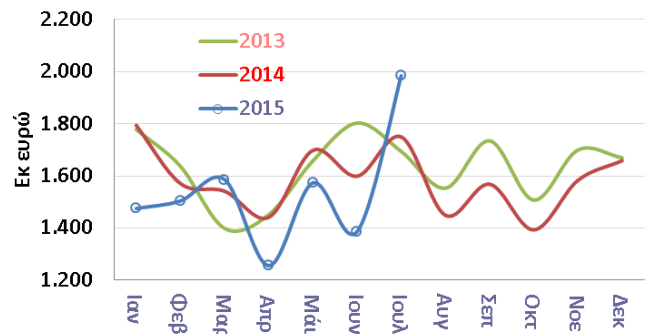
Βιομηχανική παραγωγή: Μικρότερη από την αναμενόμενη ήταν η μείωση του γενικού δείκτη βιομηχανικής παραγωγής τον Ιούλιο του 2015 (-1,6%). Το γεγονός αυτό όμως οφείλεται κυρίως στην άνοδο που καταγράφηκε στον τομέα της ενέργειας (+5,8%, Διάγραμμα 2) και ειδικότερα στην παραγωγή ηλεκτρισμού (+13,8%) καθώς λόγω των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων σταμάτησαν οι σχετικές εισαγωγές και αυξήθηκε η εγχώρια παραγωγή. Από την άλλη, ιδιαίτερα μεγάλη είναι η μείωση της παραγωγής στη μεταποίηση χωρίς διύλιση πετρελαίου (-6,3%). Σημειώνεται ότι τον Ιούλιο του 2015 καταγράφεται μείωση της βιομηχανικής παραγωγής στη μεταποίηση (πλην πετρελαιοειδών) για πρώτη φορά ύστερα από 5 μήνες άνοδου, ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Ιουλ 2015 ο μέσος δείκτης παρουσιάζει ακόμα οριακή άνοδο (+0,9%). Η εξέλιξη αυτή καταγράφεται μετά την κατάρρευση των δεικτών επιχειρηματικής εμπιστοσύνης και PMI στη βιομηχανία (Δελτίο 3/9/2015).

Εξαγωγές - Εισαγωγές: Οι εξαγωγές τον Ιούλιο (Πίνακας 6) επέδειξαν ανθεκτικότητα παρά την επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, καθώς, εξααιρουμένων των πετρελαιοειδών, συνεχίζουν να καταγράφουν αξιοσημείωτη άνοδο (+7%). Ωστόσο, τον Ιούλιο υπήρξε η υλοποίηση εξαγωγών που ήδη είχαν παραγγελθεί και παραχθεί μήνες πριν. Η θεαματική μείωση των εισαγωγών πλην καυσίμων (-22,6%) και της βιομηχανικής παραγωγής πλην ενέργειας (-6,3%, Διάγραμμα πρώτης σελίδας) αποτελεί προειδοποίηση για πιθανή αποδυνάμωση της θετικής πορείας των εξαγωγών του επόμενου διαστήματος καθώς η πλειοψηφία των ελληνικών εξαγωγών, ειδικά αυξημένης προστιθέμενης αξίας, χρησιμοποιεί και εισαγόμενες εισροές. Η μεγάλη πτώση των αφίξεων εμπορευματοκιβωτίων τον Αύγουστο (-40% σε σχέση με τον Αύγουστο 2014) δείχνει προς μια παραπέρα αποδυνάμωση, παρόλο που πλέον οι εγκρίσεις πληρωμών εισαγωγών από την αρμόδια επιτροπή σταδιακά αυξάνονται.

Πληθωρισμός: Συνεχίζεται η υποχώρηση των τιμών τον Αύγουστο του 2015 για 30ο συνεχόμενο μήνα, με πτώση -1,5% του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή. Στην πλειοψηφία προϊόντων και υπηρεσιών καταγράφεται μείωση που κυμαίνεται από -7,3% στη στέγαση έως -1,2% στην υγεία. Αντίθετα αύξηση σημειώνεται στα τρόφιμα (+4,3%) και τα ξενοδοχεία/εστιατόρια (+1,5%), κυρίως λόγω της αύξησης των συντελεστών ΦΠΑ. Άνοδος παρατηρείται επίσης και στην κατηγορία ποτά/καπνός (+2,1%) (Διάγραμμα 3).

Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας: Το Γ' 3μηνο του 2014

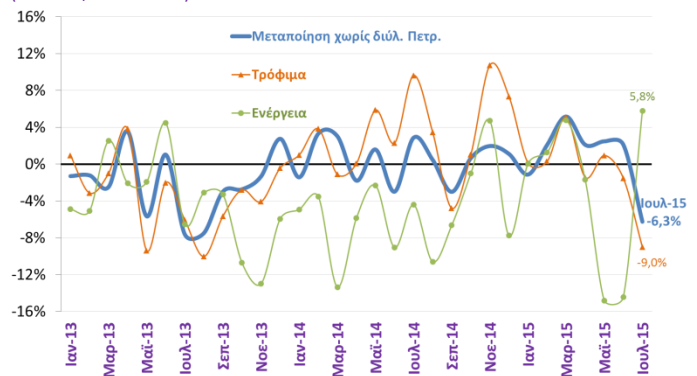
Διάγραμμα 1: Έσοδα γενικής κυβέρνησης, ασφαλιστικές εισφορές
(Υπ. Οικ., Ιούλιος 2015)

Πίνακας 5: Στοιχεία προϋπολογισμού γενικής κυβέρνησης
(Υπ. Οικ., Ιούλιος 2015)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών	Ιαν -Ιούλιος		
€ εκατ.	2014	2015	Δ%
Νομικά πρόσωπα			
Ίδια έσοδα	765	924	20,8%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	2.032	1.013	-50,1%
Δαπάνες (εκτός μεταβιβάσεων)	2.184	2.523	15,5%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-1.419	-1.599	12,7%
Ασφαλιστικά ταμεία			
Ίδια έσοδα	11.639	10.842	-6,8%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	9.635	7.920	-17,8%
Δαπάνες	20.923	19.222	-8,1%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-9.285	-8.380	-9,7%
Τοπική αυτοδιοίκηση			
Ίδια έσοδα	1.262	1.208	-4,3%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	2.386	1.739	-27,1%
Δαπάνες (εκτός μεταβιβάσεων)	3.413	2.932	-14,1%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-2.151	-1.724	-19,9%

Διάγραμμα 2: Βιομηχανική παραγωγή σε βασικούς κλάδους
(ΕΛΣΤΑΤ, Ιουλ. 2015)

Πίνακας 6: Εξαγωγές κατά κύριες ομάδες προϊόντων
(ΕΛΣΤΑΤ - Eurostat, Ιουλ. 2015)

Ομάδες προϊόντων	Ιανουάριος - Ιούλιος			%Δ	
	(σε € εκατ.)	2013	2014	14/13	15/14
Αγροτικά προϊόντα	2.948,9	2.630,4	3.071,0	-10,8%	16,7%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	2.145,8	2.154,2	2.226,6	0,4%	3,4%
Ποτά - καπνός	348,0	322,3	390,5	-7,4%	21,1%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	455,1	153,8	453,9	-66,2%	195,0%
Πρώτες ύλες	547,0	549,6	572,7	0,5%	4,2%
Καύσιμα	6.504,4	6.147,6	4.506,7	-5,5%	-26,7%
Βιομηχανικά προϊόντα	5.908,8	6.070,5	6.779,8	2,7%	11,7%
Χημικά	1.483,7	1.600,2	1.643,0	7,8%	2,7%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	2.272,1	2.209,1	2.573,6	-2,8%	16,5%
Μηχανήματα	1.212,1	1.249,9	1.513,0	3,1%	21,0%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	940,9	1.011,3	1.050,2	7,5%	3,8%
Άλλα	344,5	352,1	394,8	2,2%	12,1%

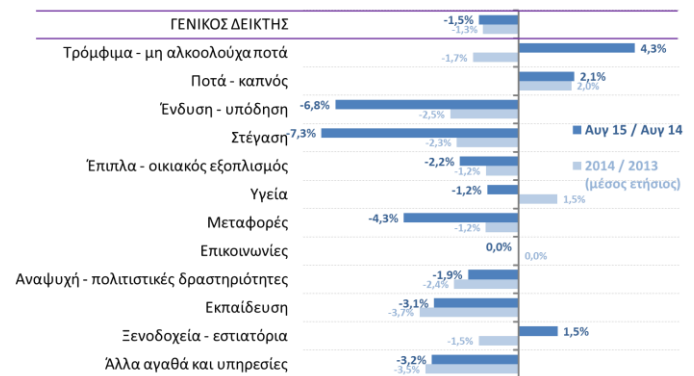
καταγράφηκε για πρώτη φορά μετά από 4 χρόνια μια αύξηση στον δείκτη μισθών στο σύνολο της οικονομίας. Η αύξηση αυτή στο Β' 3μηνο του 2015 έχει υποχωρήσει όμως πλέον σε μηδενικά επίπεδα (σε σταθερές τιμές). Τα στοιχεία του ΙΚΑ πάντως για τον ιδιωτικό τομέα καταγράφουν μείωση μισθών, έστω και περιορισμένη, έως και τον Φεβρουάριο του 2015.

Κύκλος εργασιών στις μεταφορές και τον τουρισμό: Θετικά κινείται ο δείκτης κύκλου εργασιών στον τουρισμό, ενώ μικτή εικόνα παρουσιάζει ο αντίστοιχος δείκτης στις μεταφορές το Β' 3μηνο του 2015 (Διάγραμμα 4). Ειδικότερα, σε σχέση με το Β' 3μηνο του 2014, αύξηση 13,4% παρατηρείται στα ξενοδοχεία – εστιατόρια και 3,4% στα ταξιδιωτικά πρακτορεία, ενώ στις μεταφορές άνοδο παρουσιάζει ο κύκλος εργασιών στις πλωτές (+2,5%), τις αεροπορικές (+4,3%) και στην αποθήκευση/logistics (+4,6%). Αντίθετα, στις χερσαίες μεταφορές ο κύκλος εργασιών υποχωρεί (-5,4%). Ανάλογη περίπτωση είναι η εικόνα σε επίπεδο βμήνου (Διάγραμμα 4).

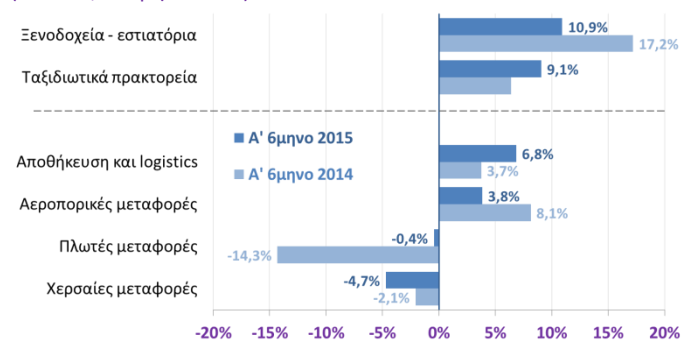
Ηλεκτρονικές συναλλαγές, παραοικονομία και μέγεθος επιχειρήσεων

Πλήθος ερευνών συνδέουν την αύξηση της χρήσης του πλαστικού ή ηλεκτρονικού χρήματος με τη μείωση της παραοικονομίας (Schneider/AT Kearny, IOBE) ειδικά για χώρες όπως η Ελλάδα όπου οι συναλλαγές με κάρτα παραδοσιακά παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα (Διάγραμμα 5) ενώ καταγράφεται και σταθερά υψηλή παραοικονομία. Πλέον αναδεικνύεται από πολλές παρεμβάσεις η σημαντική ευκαιρία που προσφέρει η προώθηση της χρήσης πλαστικού ή ηλεκτρονικού χρήματος για την αύξηση των δημοσίων εσόδων (Πχ, Καθημερινή 30/8). Η μείωση της παραοικονομίας δεν έχει όμως να κάνει μόνο με την μετάπτωση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων από την παραοικονομία στην επίσημη οικονομία. Προϋποθέτει και μια αλλαγή της ποιότητας των δραστηριοτήτων, με μείωση των δραστηριοτήτων που συμπίπτουν με μια αυξημένη ροπή προς την παραοικονομία και μια αύξηση των δραστηριοτήτων που από τη φύση τους εντάσσονται σχεδόν αυτόματα στην επίσημη οικονομία. Οι τελευταίες είναι δραστηριότητες που για να αναπτυχθούν βασίζονται περισσότερο στις υποδομές που προσφέρει η επίσημη οικονομία και σε πόρους που εντάσσονται στην επίσημη οικονομία. Συγκεκριμένα, επιχειρήσεις μεγαλύτερου μεγέθους λειτουργούν πιο παραγωγικά στην επίσημη οικονομία (Διάγραμμα 6). Αυτό συμβαίνει γιατί έχουν πιο εξελιγμένες μορφές οργάνωσης και πιο σύνθετες παραγωγικές διαδικασίες που βασίζονται περισσότερο στις φυσικές και άυλες υποδομές που προσφέρει ένα σύγχρονο κράτος. Επίσης, βασίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό σε μια ευρύτερη μετοχική σύνθεση καθώς και σε διοικητικές δομές που διαχωρίζουν τον μέτοχο από την τιμολόγηση υπηρεσιών ή προϊόντων – με άλλα λόγια όταν δεν κόβει απόδειξη το ταμείο στις οργανωμένες επιχειρήσεις τα χρήματα δεν πάνε αφορολόγητα στη τσέπη του ιδιοκτήτη αλλά ουσιαστικά ο υπάλληλος κλέβει τον ιδιοκτήτη και για το λόγο αυτό οι μέτοχοι επιμένουν στην έκδοση απόδειξης. Οι επιχειρήσεις αυτές επίσης βασίζονται περισσότερο στη μισθωτή απασχόληση, δηλαδή το είδος της απασχόλησης που συμπίπτει περισσότερο με την καταβολή δηλωμένων αμοιβών και την πλήρη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι η έκταση της παραοικονομίας σχετίζεται θετικά και με την έκταση της αδήλωτης εργασίας. Τέλος, είναι πιο εύκολο για τις επιχειρήσεις αυτές να ενταχθούν σε πλατφόρμες ηλεκτρονικής εκκαθάρισης συναλλαγών με άλλες επιχειρήσεις, ή να δέχονται ηλεκτρονικές πληρωμές από πελάτες ακριβώς επειδή έχουν λιγότερα να κρύψουν. Έτσι, η ενθάρρυνση της μετάπτωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων από την παραοικονομία στην επίσημη οικονομία εξαρτάται και από το βαθμό στον οποίο το κράτος παρέχει τις δομές και τα κίνητρα για την ανάπτυξη οργανωμένων επιχειρήσεων. Τι σημαίνουν αυτά για την Ελλάδα; Ότι τα κίνητρα για την επέκταση της χρήσης του πλαστικού και ηλεκτρονικού χρήματος / αντικίνητρα για τη χρήση μετρητών θα φέρουν τα καλύτερα αποτελέσματα μαζί με τη δημιουργία ενός φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ενδυνάμωση του κράτους ως αποτελεσματικού επόπτη και την προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών.

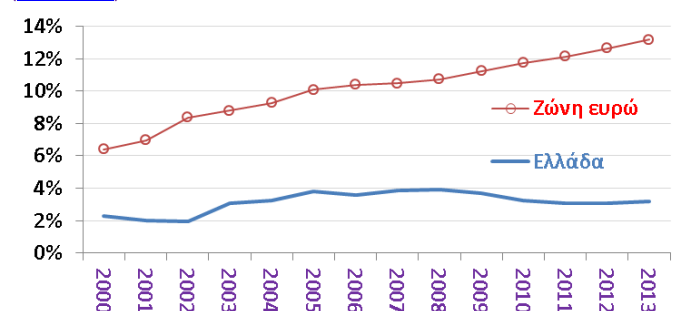
Διάγραμμα 3: Μεταβολές του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

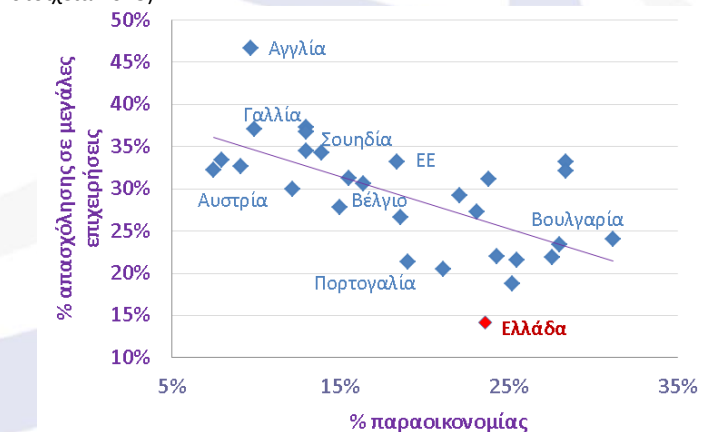
Διάγραμμα 4: Δείκτης κύκλου εργασιών στον τουρισμό και τις μεταφορές
(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)

Διάγραμμα 5: Αξία συναλλαγών προς ΑΕΠ – συναλλαγές με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες
(ΕΚΤ, 2013)

Διάγραμμα 6: Παραοικονομία ως % ΑΕΠ και απασχόληση σε μεγάλες επιχειρήσεις ως % συνόλου απασχόλησης επιχειρήσεων
(Μελέτη Schneider για παραοικονομία, Βάση δεδομένων ΕΕ για ΜμΕ, στοιχεία 2013)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Brussels

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: main@sevbxl.br

καινοτομία

είναι η γέφυρα που ενώνει
το **απίθανο** με το **πιθανό**.

intracom
Think forward